

איש לרעהו

לקט אפרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פדולוי ישראל,
על מדות טובות
שכביאות לאהבת
הזולת, הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כה שבט תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 4:51 תל-אביב 5:06 חיפה 4:56 מוצאי שבת - ירושלים 6:05 תל-אביב 6:06 חיפה 6:05 ר"ת 6:44

פרשת משפטים

מניעת צער מהזולת

**שלא לגרום עינוי וצער לזולתו
[ובמיוחד לאלמנה ויתום]!**
נלמד מהפסוק: "כל אלמנה ויתום לא תענון" (פרק כב-
כא)

ו**כתב רש"י**: הוא הדין לכל אדם אלא שדיבר הכתוב בהוה, לפי שהם תשושי כח ודבר מצוי לענותם. ובמכילתא (פרשה יח-קעט) נחלקו תנאים בזה: "כל אלמנה ויתום לא תענון" אין לי אלא אלמנה ויתום, שאר כל אדם מניין? תלמוד לומר "לא תענון" דברי רבי ישמעאל, רבי עקיבא אומר אלמנה ויתום שזרכן לענות, בהן דיבר הכתוב.

החתם סופר (בפירושו עה"ת ויקרא עו) הוכיח מהפסוק המצווה על איסור הלואה בריבית, שאפילו לשעה קלה, גם כן אסור לצער את הזולת. שהרי התורה ציותה: "אל תקח מאתנו נשך... את כסףך לא תתן לו בנשך... אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען" (ויקרא כה).

נמצאנו למדים שמלבד איסור נטילת ריבית ישנו איסור על עצם "הנתינה בנשך" היינו הלואה בריבית, זאת אף אם לא לקח רבית בפועל.

וכל כך למה? משום שהלווה מצטער כבר עתה כאשר סבור שיהיה חייב לשלם רבית! הוא שסיים הכתוב "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען" כלומר: כשם שהודעת לי לעם ישראל בטרם יציאתם ממצרים, כי מטרת היציאה היא לקבלת התורה ולארץ זבת חלב ודבש כנאמר בפסוק (שמות ג-יז), אף שבאמת התעכבו קודם לכן במדבר. אך את זאת לא הודיעם כדי שלא יצטערו כבר עתה, כך גם אתם, המנעו מלגרום צער לזולתכם אף לזמן מועט.

בשור"ת שבט הלוי (ח"ח חו"מ סימן שט) מביא הגאון **רבי שמואל הלוי ואזנר** שליט"א את דברי **המרדכי** (ב"מ פ"ד) שאם יש עדים על אדם שציער את חברו בדברים, חייב מלקות, שהרי עבר על לאו גמור. ומביא הרב ואזנר שיש לדון בזה אם מלקות ממש (או מכת מרדות) שהרי זה לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו. וישנן דעות חלוקות בענין.

וכותב הרב ואזנר: ואולי יש לומר, דכיון שאם מבייש את חברו בדברים "אזיל סומקא ואתא חוורא", שמשתנים פניו של המתבייש, לרעה. וניכר רושם הדברים וממילא זה מספיק להקרא מעשה. כפי שמצינו (בתוספות ב"מ ז:): שאם חסם את הבהמה מלאכול, לא בידים, אלא על ידי השמעת קול נמנעה מלאכול, נחשב מעשה. אעפ"י שאינו מעשה ממש, אלא שמהדיבור נוצר מעשה.

"קטן לא מוחל על צערו..."

סיפר אחד ממתפללי בית הכנסת הגר"א: בבית הכנסת שבשכונה, נהוג היה לתת לערים לקרוא את ההפטרה. והנה שבת אחת, הכין בני את ההפטרה היטב לאחר שתיאם זאת עם הגבאי. ואולם כאשר בא לקוראה, מנע זאת ה"קורא בתורה" של אותה שבת, בטענה שהוא עצמו טרח הרבה להכין את ההפטרה, והיה צריך להודיע לו מראש שהילד עומד לקרוא...

הנער, שעמל רבות כדי ללמוד את ההפטרה, ישב ובכה... ראה זאת אחד המתפללים, וניגש לשאול את דעתו של הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל שהיה נוכח בתפלה: "אמנם הקורא הקבוע צודק וזכותו לקרוא את ההפטרה, אך האם לא היה מן הראוי שהקורא ינהג עפ"י השולחן ערוך "החמישי" שעל פיו לא יקרה שום דבר אם הלה יוותר לילד!?"

נענה רבי שלמה זלמן ואמר: "לדעתי הדבר אינו כתוב בשולחן ערוך החמישי, אלא בשולחן ערוך הראשון... שם כתוב שקטן שפוגעים בו ומצערים אותו אינו יכול למחול..." **התורה המשמחת**

"ולב אלמנה ארנין..."

סח הגר"י זילברשטיין שליט"א "יכולני להעיד על מו"ח הגאון **רבי יוסף שלום אלישיב** שליט"א (לרפ"ש בתושח"י) שלמרות שזמנו מצומצם עד מאד, וכל דקה מנוצלת אצלו עד תום, עד כדי כך שגם אני, אם אאחר בדקה או שתים לתור שנקבע לי אצלו, אצטרך להמתין אחר כך זמן רב, בכל זאת למרות הכל, היה הגר"ש הולך לביתן של אלמנות, לא רק בימי ה"שבעה" אלא גם שנים רבות לאחר פטירת הבעל, ויושב שם ומדבר על ליבן לעודדם ולנחמם.

"כאשר שאלתיו פעם: "רבי, כיצד הנך מוצא את הזמן לכך?" השיב לי: וכי מצות "לב אלמנה ארנין" אינה חשובה דיה שאשקיע מזמני למענה?" **מפי השמועה**

עלוז "איש לרעהו" לפרשת משפטים כוקדש לעילוי נשמת
ר' יואל זאב בן ר' יוסף הלוי ורחל אינטרקט ז"ל

כ"ז שבט תשס"ח

ת . נ . צ . ב . ה .

"מדבר שקר תרחק"

לדבוק במדת האמת ולהתרחק מכל דבר העלול לגרום לו ולזולתו לשקר!

נלמד מהפסוק: "מדבר שקר תרחק" (פרק בג"ז)

ופירש הספורנו: מכל דבר שיוכל לסבב שקר כאמרם ז"ל: הוי זהיר בדברך שמא מתוכם ילמדו לשקר. עכ"ל. והיינו שהזהירות מלגרום לרעהו לשקר נכללת בציווי "מדבר שקר תרחק". וכפי הדוגמא שכתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים - תתרכ"ב): **אם תראה בני אדם מתלחשים ואתה חפץ לדעת מה מתלחשים, אל תשאל להם, פן תעשה אותם שקרנים, שאילו היו חפצים שתדע היו מגידים לך, ועתה שאין חפצים שתדע, יגידו לך שקר.**

העיר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (בספרו אזנים לתורה): הרי עצם האזהרה שלא לדבר שקר מפורשת בפרשת קדושים: "ולא תשקרו איש בעמיתו" ומה הזהיר כאן?

אלא צריך לומר - מבאר רבי זלמן - שכאן הזהיר, שאפילו במקום שעצם השקר מוכרח כמו במקרים שהתירו חז"ל, בכל זאת ישתדל לדבר בלשון המשתמעת בשתי פנים, ועל ידי זה יתרחק מן השקר.

וכמו שמצינו אצל יעקב שעל השאלה ששאלו אביו "אתה זה בני עשיו"? לא ענה "אני עשיו" אלא "אני". הרי שאף שהיה צורך לשנות בדיבורו בשביל תכלית גדולה, התרחק לכל הפחות "מדבר" שקר והשתמש בלשון המשתמעת לשני פנים.

מובא בילקוט מעם לועז (שמות - תתס"ז) כי בגלל השקר שרווח מאד בפי הבריות, שרויים אנו בגלות. יש המשקר כדי לשבח עצמו ומטעה את חברו לומר לו שמדבר עליו טובות... או שמבטיח לעשות לו טובה ואינו עושה. ומלבד השקר, גם גורם צער לחברו, שכל שעה מצפה לטובה שהבטיח לו. או שמטעהו בדברים שיחשוב שהוא חברו הטוב, כדי שיבטח בו ויכול להכשילו כפי חפצו. כל שכן אלו שמשקרים ומכחישים את חובם לחבריהם או את הפקדון שהפקד אצלם, או שמוכרים דברים פגומים כשלמים, שמלבד השקר הם גם גוזלים ממון זולתם.

לעומת כל זה, כותב החפץ חיים (בספרו שפת תמים - פז"ל): כמה גדולה היא מעלת האמת שהיא אחד מן העמודים שהעולם עומד עליהם, כמו שאמרו חז"ל. והמתחזק בזה הוא כאילו מקיים את העולם, ומרבה בזה טובה לעולם, כדאייתא (בילקוט תהלים - פה) על הפסוק "אמת מארץ תצמח" - בזמן שיש אמת בארץ, הקב"ה עושה צדקה עם הבריות ומציל אותם מפורעניות, וטובה באה לעולם.

ומדה זו - כותב החפץ חיים - תביאהו לעשות כל דבר טוב ולמשוך ידו מכל רע, וכמעשה שהיה באחד שהיה עובר על כל עבירות שבעולם ובא לפני החכם שיורה לו דרך תשובה, והיתה תשובתו שיזהר בתכלית הזהירות להתרחק מדבר שקר. ואכן נעשה בזה בעל תשובה גמור, כי משך ידו מכל רע כדי שלא יצטרך לשקר. נמצא שאמת היא יסוד הבנין, והמחזיק בה ימצא חן בעיני אלוקים ואדם.

"לדבר אך ורק דברי אמת..."

מעשה בעשיר אחד, שהיה קמצן גדול. מימיו לא העניק פרוטה לעני ולא נתן פת לחם לרעב, חרה הדבר מאד לפרנס הצדקה של העיר, והוא החליט ללמדו לקח...

בראש חודש ניסן הלך הפרנס לגבות מעות חטין כדי לחלקן לעניים להוצאות החג. בדרכו, סר לבית העשיר הקמצן. שאלו העשיר: "מה לאדוני בביתך, וכי אינך יודע את טבעי והנהגתי, שאיני נותן מאומה לצדקה?" אמר לו הפרנס: "יודע אני זאת, ולא באתי לקבל ממך צדקה. באתי בשביל ענין אחר". שאלו: "לשם מה באת?"

פתח הפרנס ואמר: "ודאי שמעת על מאמר חז"ל שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל". אמר לו: "כן שמעתי, ומאמין אני לכל דבריהם!" אמר לו הפרנס: "לפיכך, החלטנו לעשות בחודש זה מעשה, שיקרב את הגאולה". אמר לו: "אם כוונתם לצדקה, אין אני שותפכם בזה".

אמר לו הפרנס: לאו. חשבנו על ענין אחר. אמרנו, שהואיל וכתוב: "אמת מארץ תצמח, וצדק משמים נשקף", הרי שאם בני האדם ידברו רק אמת, אזי מן השמים יצמיח לנו צדקה ויביאו את הגאולה. לפיכך החלטנו לשכנע את בני עדתינו שיקבלו על עצמם, לדבר בחודש זה אך ורק דברי אמת".

אמר העשיר: "טוב ונאה, אשתתף עמכם". אמר לו הפרנס: אשרך, שתהיה ממקרבי הגאולה. ועתה תן לי את דברתך, שבחודש זה לא תשנה מדיבורך, אפילו אם תוכל להרוויח אלף זהובים בדיבור אחד".

אמר העשיר: "טוב הדבר, בודאי לא יקשה עלי לשמור את מוצא פי לחודש אחד". נתן לו העשיר תקיעת כף על כך, והפרנס הלך לביתו.

בליל הסדר, כאשר הסב העשיר על שולחנו ואמר: "כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפסח", נשמעו דפיקות חזקות על הדלת. המשרתת הביטה בחלון לראות מיהו הנוקש, שבה אל אדוניה ואמרה: "קהל גדול עומד בחוץ". קם העשיר ושאל מבעד לדלת הנעולה: "מי שם?" ונענה: "אנוכי הפרנס". פתח לו את הדלת והנה כל עניי העיר באו, נהרו פנימה ומלאו את החדר.

שאל העשיר: "מה אדוני מבקש?" אמר לו הפרנס: "זוכר אתה את ההבטחה שנתת, שבחודש זה תדבר אך ורק דברי אמת? הנה שמענו את הזמנתך הנפלאה, שכל הרעב יבוא ויאכל, והנה הזדמנה לידך האפשרות לקיים את הזמנתך ולממש את הבטחתך..."

הגדת הבא"ח

חרד בענוותנותו למדת האמת

באחד מביקוריו של הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל בביתו של הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל, הגישה הרבנית מיני תקרובת, ובעת שהניחה את הכיבוד על השולחן הוסיפה ואמרה: "כל מה שהגשתי כשר! הנכם יכולים לאכול".

נחרד רבי איסר זלמן ואמר לאורחו: "אני אינני יודע. אינני יודע אם זה כשר, אני על כל פנים אוכל את הדברים הללו..."

כאשר יצא הגרי"ז והלך לביתו, ליווהו רבי דוד פינקל זצ"ל. פנה אליו הגרי"ז ואמר לו: "בדבריו הוציאני רבי איסר זלמן מן המיצר. שכן לפני שנים רבות, ביקרתי בחול המועד פסח בביתו של אחד מגדולי ישראל שמלפני השואה. הגישו לי כוס תה אולם אנכי לא שתיתי. משהרגישה בכך הרבנית, שאלה: האם זה לא כשר אצלי?"

התבוננתי אז באותו גדול" - ממשיך הגרי"ז - "וינכר היה בפניו שיש בלבו קפיידא כלפי. משהרגשתי בכך מהרתי ושתיתי את התה..."

בדרך עץ החיים

איסור שוחד

הפחד משוחד

סיפר כ"ק האדמו"ר רבי משה מקוברין זצ"ל: אחרי פטירתו של הבעש"ט, מצא המגיד ממעזריטש, קמפונץ של טאבק על מטפחת רבו, ומרוב אימת רבו עליו, התעלף. כל כך היה ירא את רבו. לעומת זאת כשישב פעם המגיד בד"ן תורה, עוד בחיי רבו הבעש"ט ואחד ממקורבי הבעש"ט תבע אדם אחר, ובשעת הברור חלף הבעש"ט ליד חדר בית הדין, היה בכך משום נתינת מקום לחשש צל צלה של הטיית דעת לטובת קרובו. לא היסס המגיד ממעזריטש אף לרגע, וקרא מיד: אנו גוזרים בכח בית דין שמי שאינו צריך להיות עכשיו בחדר זה, יקום ויצא! שכל מה שהיה מפחד הרבה מהבעש"ט, ומורא רבו היה שרוי עליו, היה פחדו ומורא שמים שלו גדול עוד יותר...

מעיינות הנצח

כמה גדול כוחו של שוחד

בשנת תרנ"ב אחרי פטירתו של הגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל מילא את מקומו ברבנות בריסק בנו הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל. ביקש רבי חיים מדודו רבי חיים שמחה סולובייצ'יק לבוא לבריסק ולסייע לו בסידור עניני הרבנות (כפי שעזר לאביו הגרי"ד בשעתו) כדי שלא יכשל בצעדי הראשונים בתחום הרבנות. ואכן התעכב רבי חיים שמחה יותר מחודשיים עד שנכנס רבי חיים לתפקידו החדש כראוי.

אחרי שחזר רבי חיים שמחה לביתו, אמר רבי חיים למקורביו: "בואו וראו עד כמה גדול כוחו של שוחד. הנה כל הימים היתה בלבי תרעומת כל שהיא על דודי רבי חיים שמחה, בשל סיבה מוצדקת לדעתי ואולם אחרי שעזר לי בסידור עניני הרבנות בבריסק, הנני מרגיש שתרעומת מוצדקת זו שיש לי עליו, נחלשת ונעלמת כלא הייתה..."

עפ"י "הראשון לשולשלת בריסק"

על הדיין להיות נקי מכל נגיעה של שוחד בבואו לחרוץ דין על זולתו! נלמד מהפסוק: "ושחד לא תקח כי השוחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים" (פרק כג"ח)

וכתב רש"י: "ושחד לא תקח" אפילו לשפוט אמת, וכל שכן כדי להטות את הדין וכו'. ואמרו חז"ל: כל דיין שלוקח שוחד ומטה את הדין, אינו מת מן הזקנה עד שיהיו עיניו כהות שנאמר "ושחד לא תקח כי השוחד יעורר פקחים" (פאה ח"ט).

כתב השל"ה הק': מאד מאד הזהירו רבותינו ז"ל על שוחד, ואפילו שוחד דברים. ואפילו שירות קטן וכמו שהובא בטור חו"מ איך שראוי לאדם להתרחק ולהתלבש במדת חסידות בפרישות דבר זה, ואשרי אנוש יעשה זאת. כי ברגע אחד נכנס בו קירוב הדעת ומטה משפט דהיינו שמהפך בזכויותיו ביותר. ודורשי רשומות אמרו רמז, שחד תטה משפט, כי כשתטה אותיות שחד נעשה תטה, דהיינו האותיות שאחר שח"ד הם תט"ה, כי לאחר לקיחת שחד תטה משפט.

בא וראה - כותב החפץ חיים - מה גדול כוחו של השוחד, עד שהקב"ה מעיד בתורתו שיש בכח השוחד לעוור עיני חכמים. וכמובן אין מדובר בחכמים כאלו, שאצלנו נראים הם כחכמים. אלא בחכמים שאין קץ ותכלית לחכמתם, שהקב"ה בכבודו ובעצמו מעיד עליהם שהם חכמים, ובכל זאת יש בכוחו של השוחד לעוור את עיניהם.

ולכאורה יש לתמוה ממה שאמרו חז"ל (סנהדרין כא:): מפני מה לא נתגלו טעמי תורה? שהרי שני מקראות נתגלו טעמן ונכשל בהם גדול העולם. כתיב "לא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו", אמר שלמה: אני ארבה ולא אסור... והלא בפסוק שלפנינו העוסק בשוחד, נאמר בו בפירוש הטעם, למה אסור לתת שוחד, ומדוע נתגלה כאן טעם התורה?

אלא יש לומר, שדין זה אינו כדין שאר המקומות, שכן מפני מה בשאר מקומות לא נתגלו טעמי תורה, כדי שלא יבוא אדם ויאמר אני יעשה ולא יכשל, אך בדין שוחד מגלה לנו התורה שיש בכוחו לעוור עיני חכמים עד כי גם החכמים לא יוכלו להכריע ולומר, נקח שוחד ולא נכשל, כי זאת מנין להם שלא יכשלו, הרי השוחד מעוור את עיניהם.

שינון לתלמידים

המלמד תורה לתלמידיו, ישנן הדברים בסבלנות, בטוב טעם ובסדר נכון!

נלמד מהפסוק: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (פרק כא"א)

וכתב רש"י: אמר לו הקב"ה למשה, לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפייהם כמשנתה, ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו. לכך נאמר אשר תשים לפניהם, כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם. עכ"ל.

בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ג סי' עא) כתב הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל הדרכה מאלפת למלמדים, כיצד עליהם ללמד את התלמידים, וכה כתב: "יש לידע שהלמוד של התורה עם הילדים אינו כלימוד שאר הדברים של עניני חול, שעל המורה הוא רק להסיר ביר לתלמידים שידעו הדבר, ואין נוגע למורה כלל אם יכנס כל כך בלבו ונפשו של התלמיד, עד שיקים גם במעשיו כל מה שלומד.

אלא יש על המורה בלימודי התורה לראות שהתלמיד יקבל הלימוד כל כך, עד שידע בלבו ונפשו שזהו עיקר החיים, שזהו התכלית האמיתית של האדם בעולם, כדי שיתקיים אצלו שמירת התורה בכל פרטיה, שהרי נאמר בחיוב הלימוד "ולמדתם... לדבר בם" ופירש רש"י "שיהיה עיקר דיבורך בם, עשם עיקר ואל תעשם תפל".

"עוד עיקר יש לדעת" - מוסיף רבי משה - "לבל יתייאושו [המלמדים] כאשר רואים שאיזה תלמיד אינו לומד כראוי, ואף כשאינו מתנהג כראוי כי אם אינו מקלקל את האחרים צריכים להחזיקו ולהתגלגל עמו, אולי יתחיל לשמוע ולהטיב דרכו, ובכל אופן, השהיה של כמה שנים בישיבה בקרב מורים יראי ה' ובקרב חברים המקשיבים למורים, ודאי ישפיע גם עליו לכל הפחות במקצת גם לכל ימי חייו.

"להיות שאול כולו לתלמידים..."

היה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל רגיל לומר: "מבריץ תורה אמיתי, חייב להיות כולו שאול לתלמידיו תמיד, בלי שום תוספת של עיסוקים אחרים! ומרומז זאת במאמר חז"ל (מו"ק יז.) "אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפייהו ואם אינו דומה אל יבקשו". כי במלאכים אמרו ש"אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות כאחד".... ואכן טובת תלמידיו העסיקה אותו תמיד. הוא פשוט שכח מעצמו וכל מעיניו היו למען תלמידיו.

פעם, בשעת השיעור, הגיע אליו עסקן ציבורי חשוב ונכבד, כדי לשוחח עמו בענין דחוף ביותר. אולם הוא הודיע לאיש כי לא יוכל להתפנות אליו, אלא רק כשישלים את שיעורו. ניסה הלה לשדל אותו: "מדובר בענין הגובל כמעט בפיקוח נפש".... הגיב לו מינייה וביה: "לדידי, גם אני אם אתבטל ח"ו מקביעות השיעור הרי זה ענין של פיקוח נפש".

וזאת ליהודה

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

מוסר השכל

תפס השלישי, מספר 3 סיים ואת מקומו תפס הרביעי ואני מביט כלא מאמין... מיודענו עדיין "תקוע" ולא נראה שענייניו הולכים להסתיים בזמן הקרוב.

מסתבר שהאיש התיישב בדיוק מול פקיד שזה לו יומו הראשון בחברה, כל פעולה מצדו נעשתה באיטיות, בהססנות ובהתייעצויות טלפוניות עם הממונים עליו. הטפסים שהנפיק מהמחשב לא תאמו לבקשת הלקוח, וכך תקלה מצטרפת לחברתה והאיש יושב ויושב ויושב.

ובינתיים, אצל הפקיד השני העניינים "זורמים". זה מתיישב וזה קם, זה מגיע וזה הולך. אני, שהייתי מספר 13 בתור, כבר נקראתי בכרוז לתפוס את מקומי, קיבלתי שירות יעיל וזריז, אספתי את מסמכי וכבר הכרוז מזמין את הבא אחרי.

ובדיוק אז: **מיודענו התבקש להגיע לעמדה השנייה ולהתייצב לפני הפקיד הזריז בכדי לטפל בענייניו!**

עמדתי בפינת "מרכז השירות" הבטתי על הנעשה ובמוחי עברה המחשבה "הוא הגיע אחרי, התעקש להיות ראשון ולקח בלא רשות את תורם של אחרים. במשך שעה ארוכה נאלץ לשבת ולהתענות מול פקיד שאינו מיומן ורק לאחר שאני סיימתי - **ולמעשה הגיע תורו האמיתי** - הוחלט כי יעבור לפקיד השני לקבלת טיפול".

* * *

לא פעם אנחנו נוטים לחשוב ש"לא תגנוב" נאמר דוקא על ממון, אנחנו גם יודעים ומאמינים בוודאות במציאות האמיתית שאין ברכה בממון שהגיע לידך שלא כדין, וסופו לצאת ממך. אך ביקור קצר במרכז שירות, העניק שיעור חי ומאלף והעיד כאלף עדים שלהיכשל בגנבה זה גם לגנוב תור בסלקום. ותור שהגיע לידך של כדין, אין בו ברכה.

* * *

אם נתבונן בסיפור נגלה בו את התממשותם של שני העקרונות הבאים:

(א) **מי שמוותר לזולת לא מפסיד מזה, אלא דווקא מרוויח.** שכן כל הממתינים שוויתרו לזה שעקף את התור ניצלו מליפול לטיפולו הלא מיומן והמתיש של הפקיד החדש!...

(ב) **מי שנוהג שלא ביושר עם הזולת לא מרוויח מזה, אלא דווקא מפסיד!**

לפניכם סיפור אישי טרי שפרסם השבוע ר' **חברון גרנביץ שיחי'** מבני ברק. מה שמרתק בו זה התממשות מעניינת של שני העקרונות הבאים: (א) מי שמוותר לזולת לא מפסיד, אלא דווקא מרוויח (ב) מי שנוהג שלא ביושר עם הזולת לא מרוויח מזה, אלא דווקא מפסיד!

* * *

זה היה עוד בוקר מעונן וגשום, השעה הייתה 8:30 הגעתי לרחבה בחזיתו של "מרכז שירות" בטבורה של עיר, הקדמתי את הגעתי בחצי שעה מכיוון שחפצתי להיות "**ראשון**" לפני כולם, אך מחשבות לחוד ומציאות שונה לחוד: למגינת ליבי ראיתי כי על פתחו עומדים כבר תריסר איש שגם הם התכוונו להיות ראשונים בתור.

עמדנו דרוכים, כל אחד כבר יודע את תורו ו"מי אחרי מי", כשלתע הופיע יהודי הדור פנים, פרקו נאה וזקנו מגודל, החיש צעדיו והתמקם תוך פישוט ידיים בצמוד לדלת הכניסה, כל הסבריו של הקהל הממתין כי "אדוני יש פה תור" ו"אדוני כולם ממהרים", נפלו על אוזניים ערלות, האיש התעקש כי הוא יכנס ראשון ויהי מה.

האוקטבות בקולות הקהל החלו עולות וכמעט גולשות ל... לבסוף - הגיע הקהל להסכמה הדדית כי בשל גילו של האיש ואולי מראהו מעורר הכבוד "נתעלה מעל עצמינו" ונאפשר לו בליט ברירה את המקום הראשון בתור.

* * *

השעה הנכספת הגיעה, מחוגי השעון הורו על השעה 9:00 בדיוק. "מרכז השירות" פתח את שעריו. בעידן הטכנולוגי בו אנו חיים, לא די בקהל הממתין בתור שיסדר את סדר כניסתו על פי הגעתו - כמדורי דורות - אלא ממש בפתח ניצב דלפק ממוחשב כשלמרגלותיו פקיד אדיב שדורש מהנכנס את מספר הטלפון. והנה - נפלטת פתקית מחשב כשעליה מוטבע "**מיקומך בתור...**"

מיודענו הסתער ונעמד ראשון, מסר את פרטיו בקול רם וברור ובצעדים מהירים התיישב ליד פקיד השירות.

התור התנהל ביעילות, שני פקידי שירות, אחד משמאל ואחד מימין. מיודענו יושב אצל האחד ומספר 2 אצל השני וכאך התרחש מהלך מפתיע ולא יאמן. מספר 2 סיים ואת מקומו

עלון "איש לרעהו" פרשת משפטים חוקדש לצילוי נשמת

צרת חיה בת ר' פסה אשת ר' יעקב נייפאן זצ"ל

נפטרה ערב ר"ח אדר

רדפה תורה וחסד כל חייה

ת. נ. צ. ב. ה.